

5.15 Výtvarná výchova – Nižší stupeň osmiletého gymnázia

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	2	2	1	1

Realizuje obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova RVP ZV.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Předmět Výtvarná výchova má velký význam pro formování estetického a pocitového vnímání žáků v kontextu s ostatními, převážně naukově orientovanými předměty. V průběhu výuky se žáci seznámí se základními výtvarnými technikami. Důležitou složkou je přehled nejvýznamnějších výtvarných směrů, autorů a děl 19. a 20. století.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel klade důraz zejména na individuální přístup k žákům a na rozvoj jejich vlastních schopností – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.

- Učitel organizuje návštěvy výstav podle aktuálních možností, formuje tak postoje žáků k emotivním a pocitovým prožitkům, rozvíjí tak jejich kulturní rozhled – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.

- Učitel organizuje žákům práci formou větších společných projektů, rozvíjí tak jejich schopnosti týmové spolupráce a zodpovědnost jedince za společné dílo – kompetence sociální a personální, kompetence občanské, kompetence pracovní. Žáci své výsledky prezentují a obhajují – kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.

- Učitel zadává žákům referáty k samostatnému či skupinovému zpracování a prezentaci – kompetence k učení, kompetence komunikativní.

ROČ.	TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, POZNÁMKY
1.	16 hodin	<ul style="list-style-type: none"> užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, užívá některé metody současného výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> práce s uměleckým dílem experimenty s reprodukcí vyjadřování prožitků netradičními způsoby 	<p>IKT D Osobnostní a sociální výchova okruhy Kreativita, Komunikace – prolíná celým studiem na nižším stupni</p> <p>Mediální výchova okruh Kulturní diference – prolíná celým studiem na nižším stupni</p> <p>Mediální výchova okruh Multikulturalita – prolíná celým studiem na nižším stupni</p>
	8 hodin	<ul style="list-style-type: none"> užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenávání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> záznamy emocí, prožitků, představ, vjemů výtvarné vyjádření povrchu, struktury 	Hv Č
	18 hodin	<ul style="list-style-type: none"> vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> plošné a prostorové vyjadřování kombinované techniky, experimenty s materiály pohyb, rytmus, řazení prvků 	IKT M
	8 hodin	<ul style="list-style-type: none"> vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vizuálně obrazné vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> kresba roční období, proměny světla, krajiny 	

	16 hodin	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> tělo ve výtvarném umění seznámení s uměleckými směry 19. století 	Tv
2.	10 hodin	<ul style="list-style-type: none"> žák užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, užívá některé metody současného výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> práce zachycující proměnu času komiks, práce s fotografií hudební notový záznam, písemný záznam řeči výtvarné vyjádření prožitků z hudby 	Hv F IKT
	12 hodin	<ul style="list-style-type: none"> vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 	<ul style="list-style-type: none"> využití malby práce s rozličnými materiály (kov, dřevo, papír, plast), koláž, prolínání světů kombinované techniky 	F
	4 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenávání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenávání podnětů z představ a fantazie 	<ul style="list-style-type: none"> kulisy, masky, kostým, hra s textem 	Hv
	10 hodin	<ul style="list-style-type: none"> vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vizuálně obrazné vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> hledání vlastního výrazu hledání výrazových prostředků pro vyjádření nálad, pocitů, fantazie fantazie, sny, představy, příběh 	D Ov
	4 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> ověřuje komunikační účinky vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích a vhodnou formou je prezentuje objasňuje záměr tvorby a její proměny z hlediska komunikačního obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních i uměleckých v historických, sociálních a kulturních souvislostech 	<ul style="list-style-type: none"> interpretace díla, příběh design, reklama 	Ov
	16 hodin	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází přitom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 	<ul style="list-style-type: none"> seznámení s uměním 1. poloviny 20. století návštěva galerií, muzeí 	D
		<ul style="list-style-type: none"> žák rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě nově uplatňuje jejich prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> možnosti forem vizuálně obrazných vyjádření linie, barva, tvar, světlo 	F D

	10 hodin	<p>k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci</p> <ul style="list-style-type: none"> v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky 	<ul style="list-style-type: none"> plocha, objem (prostorová tvorba) kresba v plenéru 	
3.	3 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> člověk a prostředí 	Č D
	9 hodin	<ul style="list-style-type: none"> interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta 	<ul style="list-style-type: none"> seznámení s realistickým uměním 2. poloviny 20. století a aktuální situací na české výtvarné scéně návštěvy galerií, komentované video výtvarné techniky 	Hv IKT Č
	4 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> seznámení s aktuální situací na české výtvarné scéně (návštěvy galerií, komentované video), výtvarné techniky žák užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, užívá některé metody současného výtvarného umění 	<ul style="list-style-type: none"> proměny života osobnost, vztahy vnitřní krajina studie, inspirace přírodními motivy figurální námět (postava, portrét), lidská postava, pohyb fáze pohybu a prostředky zachycení jeho jednotlivých fází 	B
	4 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě 	<ul style="list-style-type: none"> já moje identita subjektivní vyjádření, introspekce možnost seberealizace a sebevyjádření 	Ov
	9 hodin	<ul style="list-style-type: none"> své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci 	<ul style="list-style-type: none"> užitá grafika, design masovost a autenticita projevu princip sériovosti 	Ov
	4 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> karikatura, komiks seznámení s umělecko-historickými památkami v nejbližším okolí 	Č Z
4.		<ul style="list-style-type: none"> pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, typy kontrastů, rozvržení tvarů a hmot v ploše a prostoru, vyjádření pohybu a změn v obraze a 	<ul style="list-style-type: none"> práce s materiály kompozice, barva tvar, linie, bod kontrast, rytmus, plocha 	Hv M F

	8 hodin	vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání	<ul style="list-style-type: none"> živly (země, vítr, oheň, voda) a výtvarné zpracování jejich působení 	
	2 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti, rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu, interpretaci a přijetí vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> osobní značka, znak 	Ov
	8 hodin	<ul style="list-style-type: none"> využívá znalostí, aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy 	<ul style="list-style-type: none"> seznámení s novými médii a technikami seznámení s abstraktním uměním 2. poloviny 20. století a aktuální situací na české výtvarné scéně návštěvy galerií, komentované video 	IKT
	4 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků 	<ul style="list-style-type: none"> prostorová tvorba proměna tvaru mobilní objekty, hra s prostorem 	Č Ch
	2 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot 	<ul style="list-style-type: none"> moderní umění a archetypální principy jako zdroj inspirace klasická a nová média v proměnách času 	Ov
	3 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> návštěvy galerií, galerijních animací interpretace obsahu vizuálně obrazných vyjádření reflexe vývoje umění v současné společnosti 	D Ov
	4 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry, s důrazem na abstraktní umění 2. poloviny 20. století, z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření 	<ul style="list-style-type: none"> seznámení s abstraktním uměním 2. poloviny 20. století seznámení se současnými výtvarnými tendencemi 	Z Tv
	2 hodiny	<ul style="list-style-type: none"> na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl 	<ul style="list-style-type: none"> nestandardní postupy ve výstavbě díla současné výstavy 	D

5.15 Výtvarná výchova – Vyšší stupeň osmiletého gymnázia a gymnázium čtyřleté

Časové, obsahové a organizační vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.
Hodinová dotace	2	2	-	-

Realizuje obsah vzdělávacího oboru Výtvarná výchova RVP G.

Realizují se tematické okruhy průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Předmět Výtvarná výchova má velký význam pro formování estetického a pocitového vnímání žáků v kontextu s ostatními, převážně naukově orientovanými předměty. V průběhu výuky se žáci seznámí se základními výtvarnými technikami. Důležitou složkou je přehled nejvýznamnějších výtvarných směrů, autorů a děl.

Výchovné a vzdělávací strategie

- Učitel klade důraz zejména na individuální přístup k žákům a na rozvoj jejich vlastních schopností – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.
- Učitel organizuje návštěvy výstav podle aktuálních možností, formuje tak postoje žáků k emotivním a pocitovým prožitkům, rozvíjí tak jejich kulturní rozhled – kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální.
- Učitel organizuje žákům práci formou větších společných projektů, rozvíjí tak jejich schopnosti týmové spolupráce a zodpovědnost jedince za společné dílo – kompetence sociální a personální, kompetence občanská, kompetence k podnikavosti.
- Žáci své výsledky prezentují a obhajují – kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.

ROČ.	TÉMA	VÝSTUP Žák:	UČIVO	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA, POZNÁMKY
1.–2.		<ul style="list-style-type: none"> vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách, objasní její význam v procesu umělecké tvorby i v životě, chápe ji jako základní faktor své osobnosti vysvětlí umělecký znakový systém jako systém vnitřně diferencovaný a rozpozná v něm umělecké znaky od objevných až po konvenční na příkladech vysvětlí roli uměleckého znaku jako neukončenou, nedefinitivní ve svém významu; vysvětlí vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; popíše vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti objasní podstatné rysy magického, mýtického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, rozpozná je v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu“ a „estetických norem“ vystihne nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvede jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu 	<p>Prolíná celým učivem Vv</p> <ul style="list-style-type: none"> Umělecký proces a jeho vývoj <ul style="list-style-type: none"> umělecký proces a realita chápaní uměleckého procesu znakové systémy jednotlivých druhů umění historické proměny pojetí uměleckého procesu prezentace uměleckého díla Role subjektu v uměleckém procesu <ul style="list-style-type: none"> smyslové vnímání a jeho rozvoj interpretace a recepce uměleckého díla tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta, recipienta Úloha komunikace v uměleckém procesu <ul style="list-style-type: none"> umění ve společnosti role umělce publikum a jeho role proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků nové technologie a jejich vliv na umělecký proces subjektivní chápání uměleckých hodnot a hodnoty společensky uznávané 	<p>D Č Hv IKT</p> <p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Globalizační a rozvojové procesy; Žijeme v Evropě a ve světě)</p> <p>Multikulturní výchova (Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí)</p> <p>Mediální výchova (Média a mediální produkce; Role médií v moderních dějinách)</p>
1.	<ul style="list-style-type: none"> já-člověk (10 hodin) hledání principů a základních prvků umění (16 hodin) kánony (6 hodin) řeč umění (16 hodin) 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznává specifčnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě nově uplatňuje jejich prostředky vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci v konkrétních příkladech vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky porovnává vizuálně obrazné znakové systémy z hlediska poznání a komunikace objasní roli autora, příjemce, interpreta 	<ul style="list-style-type: none"> celistvost a rozklad tvaru modelace objemu; prostor, redukce prostoru pohyb – proměnlivost v čase kánony – figurace a nefigurace, proměnlivost tvaru relativita barevného vidění vztahy s neevropskými kulturami taktilní a haptické kvality díla vznik a uplatnění symbolu, znakový systém obecná srozumitelnost díla 	<p>D Č Hv</p>

	<ul style="list-style-type: none"> vybrané kapitoly z dějin výtvarného umění (18 hodin) 	<ul style="list-style-type: none"> uplatní vizuálně obrazné vyjádření v úrovni smyslové, subjektivní a komunikační na příkladech vizuálně obrazných vyjádření uvede, rozliší a porovná osobní a společenské zdroje tvorby, identifikuje je při vlastní tvorbě, najde kontexty pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, typy kontrastů, rozvržení tvarů a hmot v ploše a prostoru, vyjádření pohybu a změn v obraze a vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozlišení citlivosti svého smyslového vnímání rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry do 18. století 	<ul style="list-style-type: none"> vliv reklamy 	
2.	<ul style="list-style-type: none"> člověk a řád (6 hodin) abstrakce – realita (14 hodin) prostorová tvorba (8 hodin) uvědomělá konstruktivní a racionální tvorba (14 hodin) estetika (4 hodiny) vybrané kapitoly z dějin výtvarného umění (20 hodin) 	<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot vytváří si přehled uměleckých vizuálně obrazných vyjádření podle samostatně zvolených kritérií rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry, s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filozofické okolnosti vzniku uměleckých děl na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace pro své projekty uplatňuje odpovídající prostředky, samostatně experimentuje 	<ul style="list-style-type: none"> předměty a tvary v prostoru, iluze prostoru a objemu – blokování, projekce, perspektiva konstrukce a povrch moduly pohyblivé stanoviště diváka a změny úhlu vidění zapojení těla stopy člověka v krajině princip náhody tvůrčí potenciál podvědomí sebeuvědomování diváka vztah slova a obrazu osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného zrušení hranice umění a neumění neumělecké a neškolené vizuální umění masovost a autenticita projevu citace a metaznak 	D Č Hv Dg

